

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Výzkumné projekty s užitečnými výsledky pro obce a města

***metodika rozvoje inteligentních měst, územní dopady projektů,
další výstupy výzkumných projektů TAČR***

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Mgr. František Kubeš

odbor regionální politiky

vedoucí oddělení urbánní politiky

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Smart Cities

(Metodika konceptu inteligentních měst)

Stručná východiska aneb proč být Smart (City)?

- Na pozadí ekonomických a technologických změn jsou Smart Cities vhodným přístupem ke zvyšování **konkurenceschopnosti a udržitelného urbánního rozvoje**
- **Propojení projektů** v oblasti energetiky, dopravy a informačních a komunikačních technologií, s důrazem na **koncepčnost, dosahování cílů, větší efektivita**
- Koncept Smart Cities – zaměřuje se na klíčové **problémy** ve městech - jejich řešení znamená zvýšení kvality života, snížení energetické náročnosti, úspory mandatorních nákladů (vliv na ekonomiku měst) či zvýšení efektivity řízení
- Nepřipuštění izolovaných a neprovázaných aktivit v rámci urbánního rozvoje – nutnost využít integrované přístupy

Aktuální situace

- **Koncept Smart Cities (inteligentních měst) je metodiky uchopen**
- Dílčí segmenty Smart Cities - koncepčně řešeny v sektorových dokumentech
- Podpora konceptu Smart Cities je uvedena v Dohodě o partnerství
- Jsou **vypisovány výzvy**, kde lze uplatnit SMART projekty
- Realizace vybraných projektů v jednotlivých městech (Brno, Praha, Plzeň, Písek, Vrchlabí...)

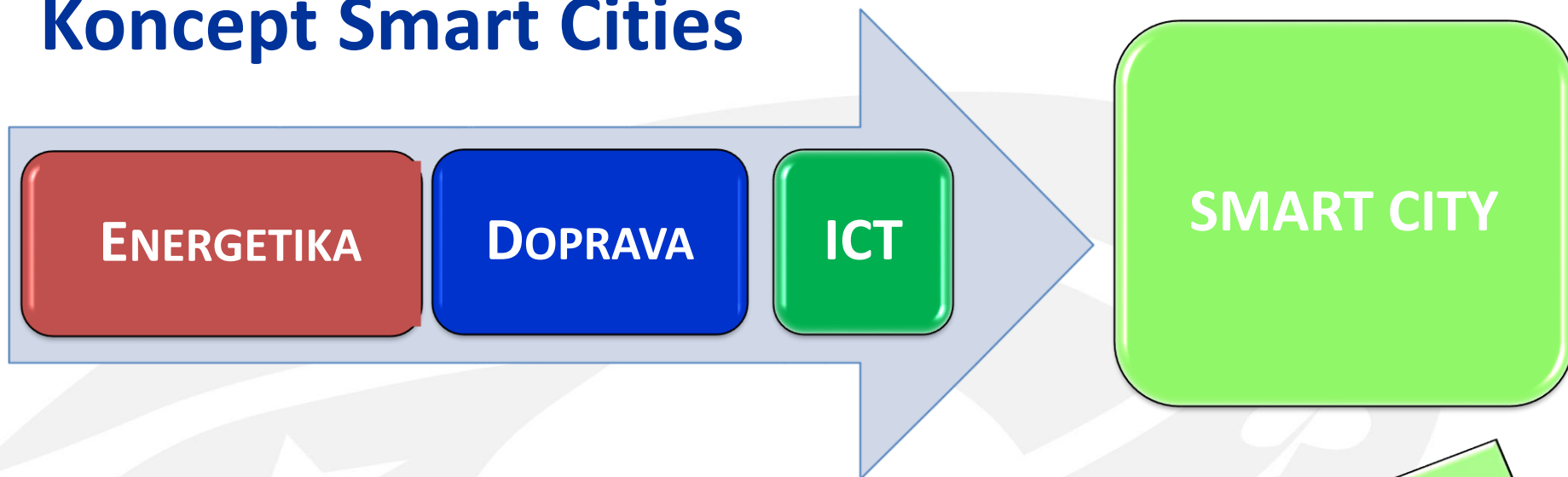

Definice Smart Cities dle metodiky

- Inteligentní město (Smart City) je jedním z konceptů uplatnění **principů udržitelného rozvoje do organizace města**, který se opírá o **využití moderních technologií** s cílem zlepšit kvalitu života a zefektivnit správu věcí veřejných. Nejširší uplatnění tento koncept nalézá v oblasti energetiky a dále pak v oblasti dopravy, které lze efektivněji řešit **nasazením vhodných informačních a komunikačních technologií (ICT)**. Koncept Smart Cities však nezahrnuje pouze dvě výše uvedené oblasti, lze jej aplikovat i na další, např. odpadové hospodářství, e-government...

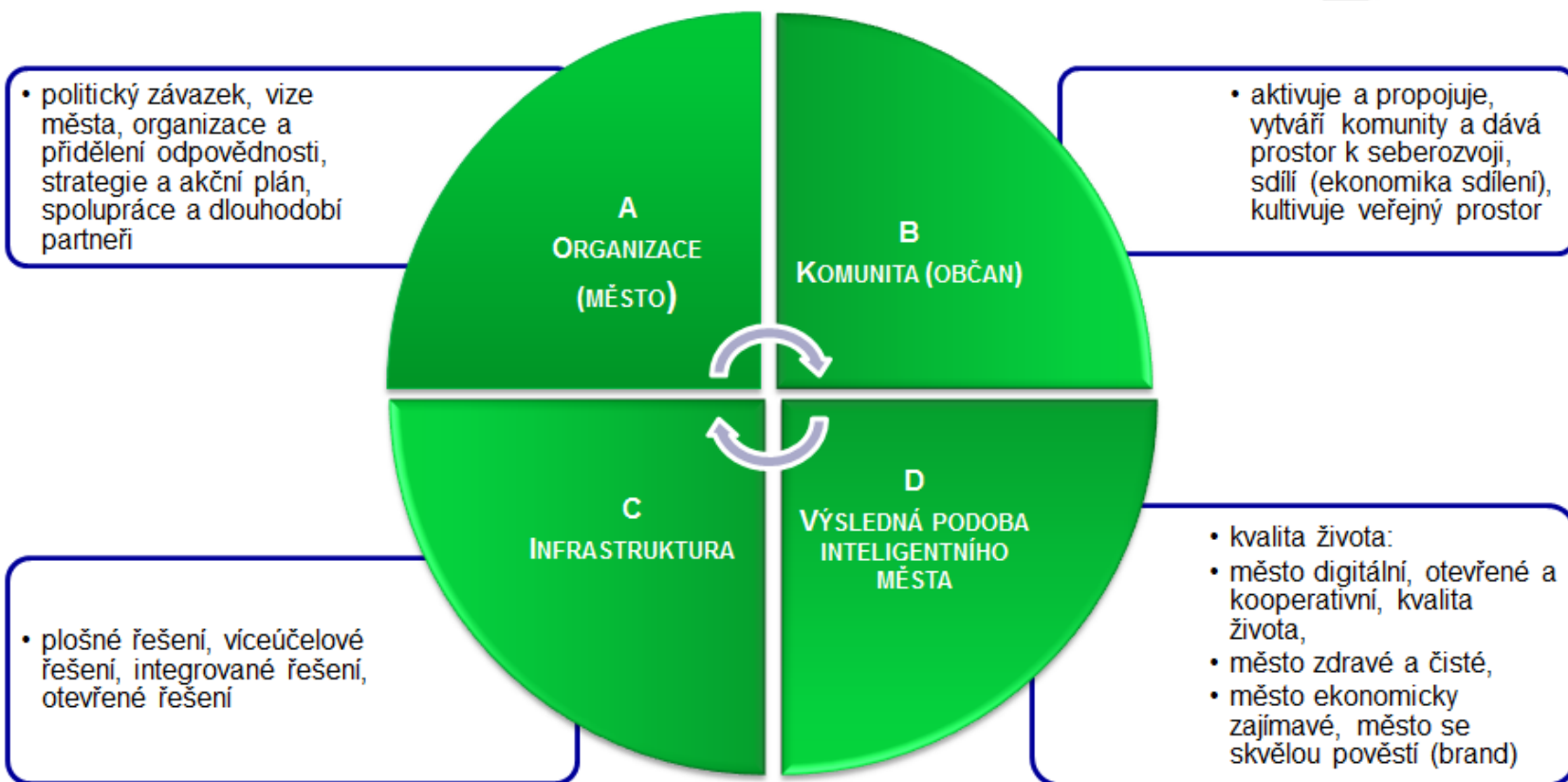
Koncept Smart Cities

- Zvýšení kvality života, snížení energetické náročnosti, úspory mandatorních nákladů či zvýšení efektivity řízení
- Problematická témata ve městech, jejich řešení
- Vzájemné propojení, sladění a synergie

Celkový koncept Smart Cities (dle metodiky)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Aktivity MMR

- MMR ČR je na základě své kompetence v oblasti urbánní politiky gestorem uplatňování konceptu Smart Cities v rozvoji měst.

**METODICKÁ PODPORA MĚST NA ZÁKLADĚ
CERTIFIKOVANÉ METODIKY KONCEPTU
INTELIGENTNÍCH MĚST**

**VEDENÍ PRACOVNÍ SKUPINY PRO SMART
CITIES POD RVÚR A KOORDINACE
RELEVANTNÍCH REZORTŮ**

**ORGANIZACE ODBORNÝCH SEMINÁŘŮ PRO
ZÁSTUPCE MĚST**

**ÚČAST NA ODBORNÝCH KONFERENCÍCH A
ORGANIZACE VLASTNÍCH AKCÍ**

**PROPAGACE
KONCEPTU SMART CITIES**

Semináře ke Smart Cities

- Seznámení se samotným konceptem Smart Cities, metodikou a s jednotlivými tematickými oblastmi (mobilita, energetika, ICT)
- Diskuze témat, jež nejsou v metodice plně zohledněna, např. možnosti financování smart řešení.
- Zvýšení zájmu o koncept Smart Cities, reálné využití výše uvedené metodiky
- Jedinečná příležitost ke sdílení zkušeností s jinými městy, sdílení dobré praxe a čerpání inspirace
- Více informací na: www.smartcities.mmr.cz

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Zmenšování obcí a měst (Shrinking Cities)

- metodika identifikace příčin procesu***
- metodika předcházení a řešení důsledků***

Metodika identifikace příčin procesu

- Metodika je založena především na datových analýzách a zpracování 8 případových studiích zmenšujících se měst
- Přístup ke zmenšujícím se městům je rozpracován ve 4 základních krocích:

Typologie zmenšujících se měst

Tab. 1: Základní typologie zmenšujících se měst

	Shodný populační trend v zázemí* (pokles zázemí v 2004–2014)	Rozdílný populační trend v zázemí* (nárůst zázemí 2004–2014)
Dlouhodobý pokles počtu obyvatel, tj. v obdobích 2004–2009 i 2009–2014 (pokles o více než 3 % v období 2009–2014 a jakýkoliv pokles v období 2004–2009)	Typ 1 Dlouhodobé zmenšování města i zázemí	Typ 2 Dlouhodobé zmenšování pouze města
Krátkodobý pokles počtu obyvatel, tj. pouze v období 2009 až 2014 (pokles o více než 3 % v období 2009– 2014 a nárůst v období 2004–2009)	Typ 3 Krátkodobé zmenšování města i zázemí	Typ 4 Krátkodobé zmenšování pouze města

(Zdroj: GaREP, 2015)

Příčiny procesu zmenšování

- Identifikováno 26 příčin rozdělených do 4 kategorií
- Slouží jako hlavní východisko pro následující návrhy k předcházení a řešení důsledků zmenšování obcí a měst

	Kategorie	Příčina
Ekonomická příčina	Trh práce a zaměstnanost	Nedostatek pracovních míst
		Struktura pracovníků neodpovídá potřebám trhu práce
		Nedostatečné podmínky pro podnikání
		Odchod mladých/kvalifikovaných osob
		Slabá kupní síla
		Nedostatek příležitostí pro podnikání
	Doprava	Pasivita obyvatel
		Špatná dostupnost města
	Image	Nedostatečná dopravní obslužnost
Nedostatečně využitý potenciál cestovního ruchu		
Špatná image města		
Sociální příčiny	Prostředí pro život	Nedostatečná propagace
		Rizikové prostředí pro život
		Vyšší výskyt sociálně-patologických jevů
	Image	Nedostatečná činnost policie
Environmentální příčiny	Bydlení a majetek	Špatná image města
		Snížení komfortu bydlení
	Zdraví	Ohrožení majetku
Prostorové příčiny	Pohyb obyvatel	Ohrožení zdraví
		Stárnutí a vymírání obyvatelstva
	Trh s nemovitostmi	Suburbanizace
		Deformovaný trh
		Nadměrná cena pozemků
	Image	Nedostatek pozemků pro výstavbu
Neúčinná regulace rozvoje		
		Špatné prostředí města

Metodika předcházení a řešení důsledků zmenšování obcí a měst

- Metodika je založena na expertním návrhu nástrojů řešení identifikovaných příčin zmenšování se města a byla ověřena pomocí tzv. delphi panelu (verifikovány odpovědi), obsahuje praktické příklady a doporučení k posílení agendy samosprávy

Identifikace

Klasifikace/
typologizace

Stanovení příčin
zmenšování

Návrhy
k předcházení a
řešení důsledků
zmenšování

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

***Metodická podpora pro
hodnocení územních dopadů
intervencí/projektů***

Proč hodnotit územní dopady

- Veřejné (i soukromé) subjekty, města, obce, kraje, ministerstva a jejich organizace **snáze rozhodnou o realizaci intervence**
- Možnost **vybrat projekt s větším přínosem** v území
- Kvalifikovaný **výběr projektů/záměrů s nejefektivnějším řešením** z hlediska nákladů a přínosů v relevantních územích, která jsou intervencí dotčena

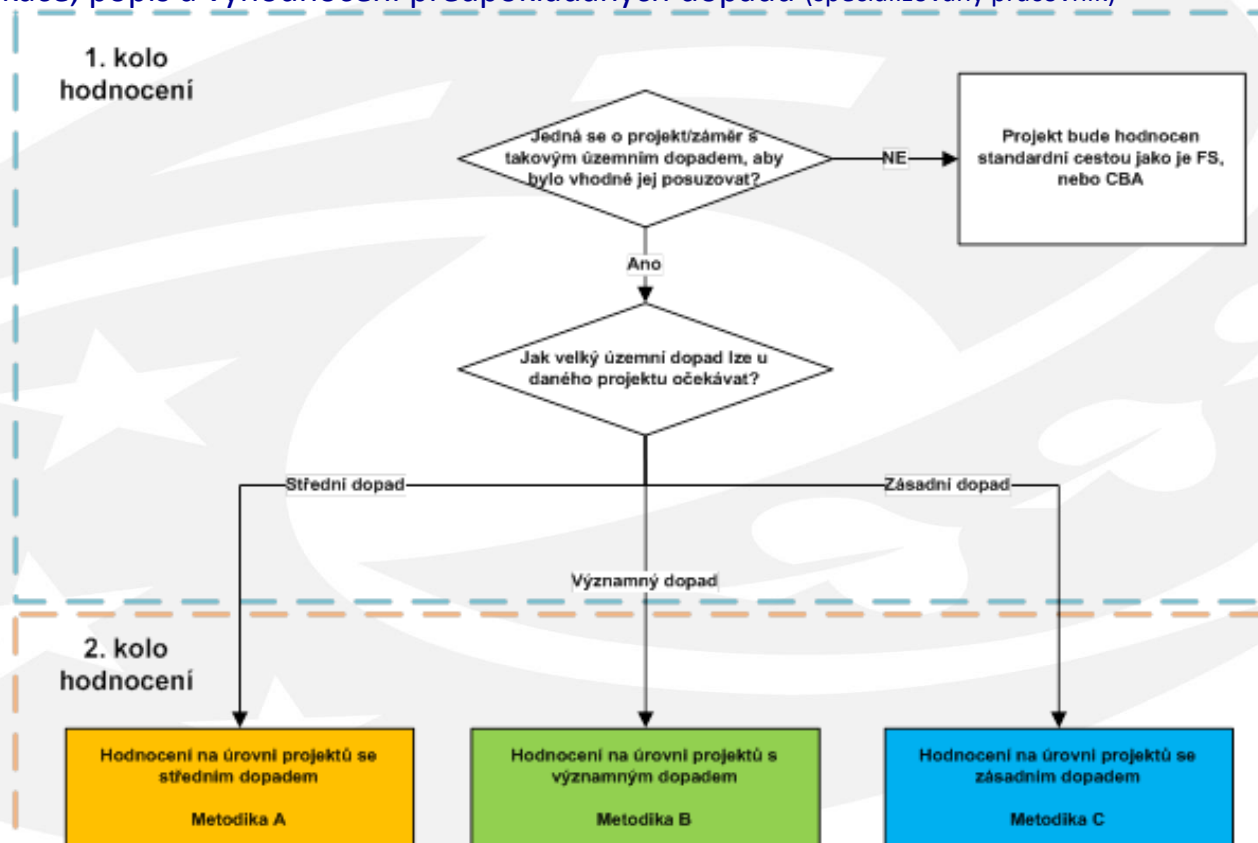

Metodický postup

■ Dvoukolové hodnocení:

1) posouzení projektu zdali má územní dopady, případně jak velké (pracovník zabývající se územním rozvojem)

2) identifikace, popis a vyhodnocení předpokládaných dopadů (specializovaný pracovník)

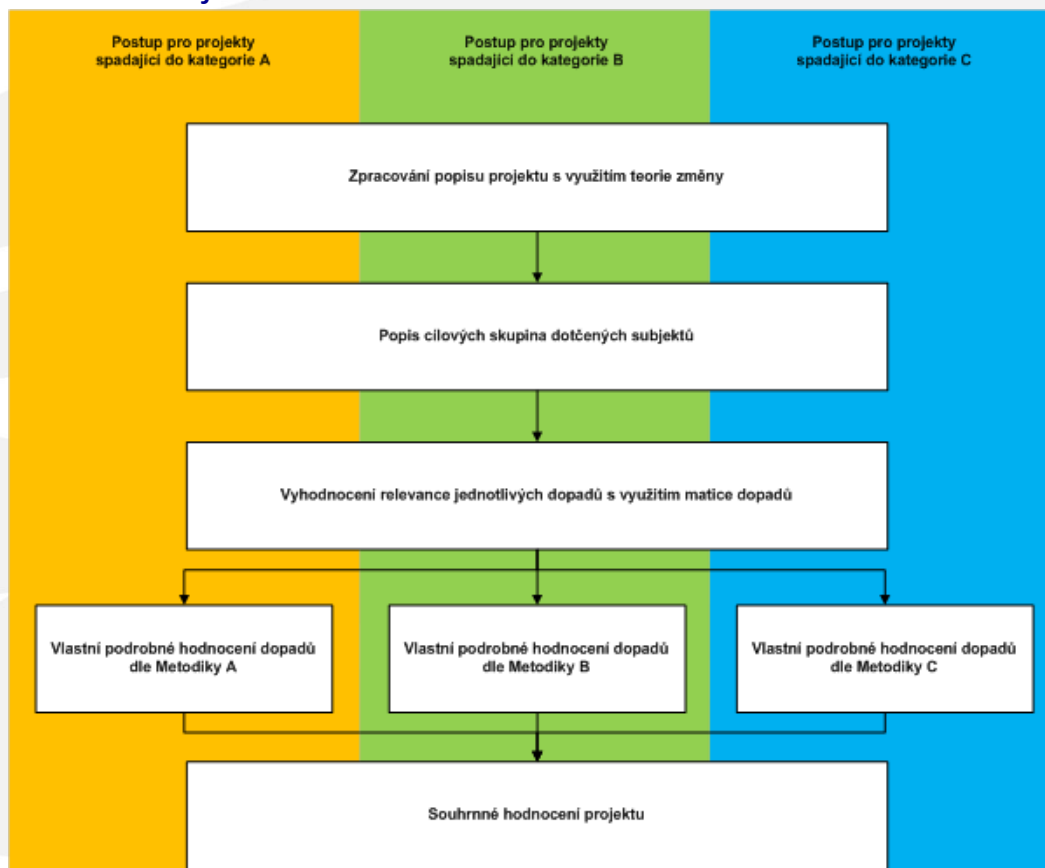
Hodnocení významnosti projektu – 1. kolo

- Posouzení zda projekt může, či nemůže generovat nějaké dopady probíhá na základě vyhodnocení socioekonomických aspektů projektu/záměru:
  - Potenciální vliv na zaměstnanost
  - Potenciální vliv na životní prostředí
  - Potenciální vliv na dopravu v území
  - Potenciální vliv na kvalitu života a nabídku veřejných služeb
  - Charakter a kvalita řešeného projektu/záměru
- Rozlišení 3 typů územních dopadů podle významnosti
  - Projekty se středním dopadem (kategorie A)
  - Projekty s významným dopadem (kategorie B)
  - Projekty se zásadním dopadem (kategorie C)

Vlastní hodnocení územních dopadů - 2. kolo

- Postup hodnocení územních dopadů je rozdělen do 3 variant na základě předešlého rozdělení dopadů podle jejich významnosti (Metodika A, Metodika B, Metodika C)
- Vlastní postup hodnocení je rozdělen do dílčích kroků viz. uvedené schéma

Další metodiky – např. k zapojení aktérů

- Obligatorní vztahy (zapojení stakeholderů stanovuje legislativa)
- Fakultativní vztahy (ostatní vztahy)

VZTAHY	NÁSTROJ	KDY?
samospráva stakeholderů povinně informuje	fyzická úřední deska	zejména před rozhodnutím a po něm
	elektronická úřední deska	
	zadávání veřejných zakázek (portál informačního systému o veřejných zakázkách apod., profil zadavatele)	
	registr smluv (upravuje z. č. 340/2015 Sb.)	po rozhodnutí
	registr střetu zájmů (upravuje z. č. 159/2006 Sb.)	před rozhodnutím
	webové stránky obce / kraje	průběžně
samospráva se stakeholderů povinně projednává (zapojuje je do diskuze)	jednání zastupitelstva	během rozhodování
	veřejná projednání v návaznosti na požadavky EIA a plnění Informačního systému EIA http://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia100_cr , požadavky zakotvuje zákon č. 100/2001 Sb., více též http://www1.cenia.cz/www/node/5	před rozhodnutím
	v návaznosti na požadavky na zadávání veřejných zakázek (z. č. 137/2006 Sb.)	před rozhodnutím
samospráva se stakeholderů povinně komunikuje	stížnosti (v režimu správního řádu, v režimu zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím v případě stížností ohledně žádostí o informace ze strany občanů apod.)	před rozhodnutím, po rozhodnutí
	petice (s ohledem na z. č. 85/1990 Sb.)	před rozhodnutím, po rozhodnutí
	referendum (s ohledem na z. č. 22/2004 Sb. o místním referendu a z. č. 118/2010 Sb., o krajském referendu)	před rozhodnutím
	žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím apod.	průběžně
	mechanismy / procedury správního řízení a jeho specifických podob (stavební řízení apod.)	průběžně
	mechanismy zadávání veřejných zakázek	před rozhodnutím

VZTAHY	NÁSTROJ	KDY?
samospráva informuje	místní noviny / zpravodaj / rozhlas místní TV program	před a po rozhodnutí
	informační centrum	před a po rozhodnutí
	speciální kontaktní telefonní číslo / skype / e-mail / osoba pro „četování“ apod.	průběžně
	den otevřených dveří	jednou za čas
	interaktivní výstava projektu	jednou za čas
	oficiální webové stránky	průběžně
samospráva konzultuje / diskutuje / zapojuje	oficiální „Facebook“ obce a profily na jiných sociálních sítích (v ČR jsou populární např. Twitter, Facebook, LinkedIn, Instagram)	před a po rozhodnutí, během rozhodování
	výbory zastupitelstva (diskutuje se např. role občanské poroty)	před rozhodnutím
	komise rady	před rozhodnutím
	pracovní skupiny zapojující stakeholdery	před rozhodnutím
	referendum	před rozhodnutím
	jednání zastupitelstva	během rozhodování
	setkání zástupců samosprávy se zástupci stakeholders, porady, kulaté stoly	před rozhodnutím
	dotazníkové šetření, ankety, rozhovory	před rozhodnutím, po rozhodnutí v rámci hodnocení
	interaktivní výstava	jednou za čas
veřejné projednání	před rozhodnutím	

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Otázky, podněty...